

ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΖΩΝΗ (αριάς)

Η μεσογειακή ζώνη εμφανίζεται σε μία περισσότερο ή λιγότερο συνεχή λωρίδα κατά το μήκος των ακτών της Δυτικής, Νοτιο-ανατολικής και Ανατολικής Ελλάδας, στα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου Πελάγους, στις χερσονήσους και στις ανατολικές ακτές της Χαλκιδικής καθώς και στις ακτές της Μακεδονίας και Θράκης.

Φρύγανα: Πρόκειται για ιδιόρρυθμους σχηματισμούς βλάστησης, οι οποίοι συντίθενται από ημισφαιρικούς ακανθώδεις ημιθάμνους με συχνή επίσης εμφάνιση νανοποιηθέντων και έρποντων ξυλωδών θάμνων ή και δένδρων (σχίνος, χαρουπιά κ.λπ.). Τα φρύγανα εμφανίζονται σε μία πολύ μεγάλη ποικιλία σύνθεσης ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή (φρύγανα Αιγαίου, Κρήτης, Ιονίου) ή των ιδιαίτερων οικολογικών συνθηκών. Εμφανίζουν μία ασυνήθιστα μεγάλη βιοποικιλότητα και έχουν ιδιαίτερη σημασία για την κτηνοτροφία και τη μελισσοκομία.

Ομαλόκεδρος (άρκευθος): Στη ζώνη αυτή συναντώνται κυρίως δύο είδη αρκεύθων, η μεγαλόκαρπη και η φοινικική άρκευθος, η πρώτη σε αμμώδεις παραλίες και κυρίως σε θίνες, ενώ η δεύτερη σε βραχώδεις, κυρίως ασβεστολιθικές ακτές.

Δενδρώδης ευφορβία: Η δενδρώδης ευφορβία είναι ένας φυλλοβόλος σφαιρικός θάμνος, προσαρμοσμένος σε ημιορημικά κλίματα. Ρίχνει τα φύλλα της το καλοκαίρι για να αντεπεξέλθει στην ξηρά περίοδο, και εμφανίζει τη βλαστική της δραστηριότητα, κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου, του χειμώνα και της άνοιξης. Συναντιέται σε βραχώδεις παράκτιες περιοχές στη Νότια και Κεντρική Ελλάδα, στα νησιά του Αιγαίου και στο νότιο άκρο του Άθω.

Χαρουπιές: Η χαρουπιά στην άγρια μορφή της δημιουργεί έναν ξεχωριστό τύπο βλάστησης μαζί με την αγριελιά, τον ράμνο και τον σχίνο στη θερμότερη και ξηρότερη μεσογειακή υποζώνη. Συνήθως τη συναντάμε στην καλλιεργούμενη μορφή της για την παραγωγή χαρουπιών. Εμφανίζεται κυρίως στην Κρήτη αλλά και στη ΝΑ Ελλάδα και τα νησιά του Νοτίου Αιγαίου.

Μακκί με πρίνο, κουμαριά και συρακιά: Αποτελεί επίσης ένα σχηματισμό, ο οποίος εμφανίζεται σε υγρότερες σχετικά θέσεις της υποζώνης της χαρουπιάς και της αγριελιάς, κυρίως στα Δωδεκάνησα και τη Δυτική Κρήτη.

Μακκί: Θαμνώνες αείφυλλων πλατύφυλλων με αριά, γλιστροκουμαριά, ήμερη κουμαριά, φιλύκι και ρείκια. Εμφανίζεται κυρίως στην ξηρότερη περιοχή της υποζώνης της αριάς. Είναι σχηματισμοί με υψηλή βιοποικιλότητα και αισθητική αξία.

Μακκί ή δάση αείφυλλων πλατύφυλλων με αριά, κουμαριά, φιλύκι, ρείκια, στα οποία μετέχουν επίσης φυλλοβόλα είδη όπως η κουτσουπιά, η φράζος και η χνοώδης δρυς.

Αποτελούν στάδιο υποβάθμισης αλλοτινών δασών, λείψανα των οποίων διασώζονται στο Άγιο Όρος.

Μακκί ή δάση αείφυλλων πλατύφυλλων με δάφνες: Σχηματισμοί με αριά, κουμαριά, ρείκι, φιλύκι, φράζο, κουτσουπιά και δάφνη, με συχνή εμφάνιση αναρριχώμενων (αρκουδόβατος, αγράμπελη, αγιόκλημα κ.λπ.). Συναντώνται στις υγρότερες θέσεις της υποζώνης της αριάς κυρίως στο Άγιο Όρος, τον Όλυμπο κ.λπ.

Δάση χαλεπίου πεύκης: Η χαλέπιος πεύκη είναι είδος κυρίως της δυτικής Μεσογείου, εκτείνεται όμως και στην ανατολική Μεσόγειο. Στη χώρα μας δημιουργεί ωραιότατα δάση στην ευμεσογειακή ζώνη στην Πελοπόννησο, την Αττική, τα νησιά του Ιονίου, την Εύβοια, τη Χαλκιδική και στις Βόρειες Σποράδες. Το τρυφερό πράσινο χρώμα των βελόνων, η κατά ορόφους διάταξη των κλαδιών σε σχήμα παγόδας, σε συνδυασμό με την ποικιλία του υπορόφου της, δημιουργούν ένα μοναδικό αισθητικό αποτέλεσμα.

Δάση τραχείας πεύκης: Η τραχεία πεύκη ανήκει επίσης στην ευμεσογειακή ζώνη αλλά αποτελεί είδος της ανατολικής Μεσογείου. Στη χώρα μας συναντάται στην Κρήτη, στα Δωδεκάνησα, στα νησιά του Βορείου Αιγαίου και στη Δαδιά του Νομού Έβρου. Όπως και η χαλέπιος πεύκη, η τραχεία πεύκη δημιουργεί δάση μοναδικής ομορφιάς.

Δάση κουκουναριάς: Η κουκουναριά είναι ένα ιδιαίτερα όμορφο δένδρο με σφαιρική κόμη στη νεαρή ηλικία της, η οποία μετατρέπεται σε ομβρελοειδή με πολύ πυκνό φύλλωμα με την πάροδο της ηλικίας. Στη χώρα μας η εξάπλωσή της είναι περιορισμένη και γνωστές είναι οι συστάδες της στη Στροφυλιά, στη Σκιάθο και στον Σχινιά του Μαραθώνα.

Δάση Κυπαρίσσου: Στη χώρα μας εμφανίζεται αυτοφυής μόνο η οριζοντιόκλαδη κυπάρισσος, η οποία δημιουργεί ωραιότατα δάση, μαζί με το τρίλοβο σφενδάμι στα Λευκά Όρη της Κρήτης και με την τραχεία πεύκη ή και αμυγή δάση στο όρος Ατάβειρος της Ρόδου. Τεχνητά έχει φυτευτεί σχεδόν σε όλη τη μεσογειακή ζώνη μαζί με το ορθόκλαδο κυπαρίσσι και αποτελεί χαρακτηριστικό στοιχείο των μεσογειακών τοπίων μας διασπώντας την ομοιομορφία των αείφυλλων θαμνώνων.

Άρκευθος / Σκίπιο: Παράλιος Δουναλός

Χαρουπιές - Πλάτφυλλοι με αριά και κουμαριά στη ΝΑ Ελλάδα

Μακκί με πρίνο, κουμαριά και συρακιά

Δάση χαλεπίου πεύκης

Άρκευθος - Πλάτφυλλοι με αριά και κουμαριά

Μακκί με πρίνο, κουμαριά και συρακιά

Δενδρώδης ευφορβία στον Άθω. Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Κ. Παρμενόπουλος

Αιγυλλία - πλατύφυλλοι στη Σπάρτη. Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Σ. Μιλώνης

Αιγυλλία - πλατύφυλλοι με αριά και κουμαριά

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ